БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Цагааннуур тосгоны Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код БӨА-2023/12/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Өлгий хот 2023 он	Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга бөгөөд тэргүүлэх аудитор: М.Хуанган Утас: 70422954 Цахим хаяг: khuanganm@audit.gov.mn Аудитын менежер: Х.Женисбек Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn Аудитор: Х.Еркебулан Утас: 92921881 Цахим хаяг:erkebulankh@ audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу. .

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 4
Асуудлыг онцолсон хэсэг ..... **Error! Bookmark not defined.**
Аудитын гол асуудал ..... **Error! Bookmark not defined.**
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 6
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА ..... **Error! Bookmark not defined.**
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 20
4.1 Ерөнхий зүйл 20
4.2 Материаллаг байдал 20
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 20
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 21
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 21
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 21
4.5.1 Завсрын аудитын талаар 21
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 21
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 16
5.1 Төлбөрийн акт 21
5.2 Албан шаардлага 22
5.3 Зөвлөмж 22
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ ..... **Error! Bookmark not defined.**

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын стандарт

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

2023.03.24 № 293
танай ____________-ны № ____________-т

ЦАГААННУУР ТОСГОНЫ ЗАХИРАГЧ
А.АРЫСТАН ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Цагааннуур тосгоны Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Цагааннуур тосгоны Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлантай холбоотой онцлог үйл явдал гараагүй байна.

Аудитын гол асуудал

Материаллаг буруу эрсдэлийн үнэлгээ өндөр анхаарал татах асуудал гараагүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР М.ХУАНГАН

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**134,376,736.76**	**21,809,513.90**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	10,532,085.92	13,186,491.90
312	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	10,532,085.92	13,186,491.90
3121	**Төгрөг**	10,532,085.92	13,186,491.90
31211	Төрийн сангийн харилцах	8,786,172.92	13,134,189.90
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	1,745,913.00	52,302.00
33	**АВЛАГА**	16,596,657.76	-
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	96,349.00	-
335	**Бусад авлага**	16,500,308.76	-
3351	Байгууллагаас авах авлага	16,500,308.76	-
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	107,247,993.08	8,623,022.00
351	**Түүхий эд материал**	27,766,661.89	5,804,926.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	12,481,618.89	-
35130	Эм боох материал	15,285,043.00	5,804,926.00
354	**Хангамжийн материал**	79,481,331.19	2,818,096.00
35410	Бичиг хэргийн материал	4,403,761.07	35,000.00
35420	Аж ахуйн материал	47,542,469.00	1,126,800.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,814,173.10	1,656,296.00
35460	Хүнсний материал	6,308,945.45	-
35470	Бусад хангамжийн материал	19,411,982.57	-
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**3,811,030,225.63**	**368,364,672.46**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	3,811,030,225.63	368,364,672.46
392	**Биет хөрөнгө**	3,753,960,825.63	363,118,272.46
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,891,588,594.08	341,864,252.45
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(410,954,207.08)	(64,505,781.10)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	141,622,142.00	91,089,999.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(84,312,976.10)	(61,210,832.83)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	249,177,749.50	72,162,684.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(162,200,705.80)	(49,965,777.58)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	150,672,750.48	19,560,590.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(94,190,700.83)	(18,777,839.58)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	720,243,079.16	710,036,299.16
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(683,001,806.23)	(677,165,321.06)
39217	Ном	35,316,906.45	30,000.00
393	**Биет бус хөрөнгө**	57,069,400.00	5,246,400.00
39301	Програм хангамж	4,237,400.00	2,262,400.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,237,400.00)	(2,262,400.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	57,069,400.00	5,246,400.00

3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**3,945,406,962.39**	**390,174,186.36**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**46,084,893.00**	**-**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	46,084,893.00	-
413	**Өглөг**	46,084,893.00	-
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	19,081,044.00	-
4136	**Бусад өглөг**	27,003,849.00	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	27,003,849.00	-
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**3,899,322,069.39**	**390,174,186.36**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	3,899,322,069.39	390,174,186.36
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,435,847,453.68	876,594,219.00
51101	Өмч: - төрийн	1,435,847,453.68	876,594,219.00
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	834,595,149.18	(784,162,656.98)
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	932,056,448.52	2,729,246,317.29
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(97,461,299.34)	(3,513,408,974.27)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,628,879,466.53	297,742,624.34
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**3,945,406,962.39**	**390,174,186.36**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**1,915,605,640.24**	**561,680,956.98**
11	**ТАТВАРЫН ОРЛОГО**	**34,541,324.76**	**356,228,481.98**
110	**Орлогын албан татвар**	33,229,574.76	355,018,021.98
1100	**Хувь хүний орлогын албан татвар**	33,229,574.76	365,127,006.98
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	-	341,274,080.51
110002	Үйл ажиллагааны орлого	5,068,539.00	4,344,860.00
110003	Хөрөнгийн орлого	28,161,035.76	19,402,266.47
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого		105,800.00
1101	**Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт**	-	(10,108,985.00)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-	(10,108,985.00)
113	**Хөрөнгийн албан татвар**	720,000.00	739,500.00
113002	Бууны албан татвар	720,000.00	180,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	-	559,500.00
118	**Бусад татвар, төлбөр, хураамж**	591,750.00	470,960.00
1180	**Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж**	480,550.00	470,960.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	480,550.00	466,660.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	-	4,300.00
1181	**Газрын төлбөр**	111,200.00	-

118101	Газрын төлбөр	111,200.00	-
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**217,796,946.48**	**107,799,289.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	217,796,946.48	107,799,289.00
120003	Торгуулийн орлого	9,874,500.00	18,350,000.00
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	205,152,146.48	86,324,789.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	33,624,775.00	25,891,641.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	171,527,371.48	60,433,148.00
120009	Бусад орлого	2,770,300.00	3,124,500.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,663,267,369.00**	**97,653,186.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	1,185,842,700.00	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,185,842,700.00	-
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	80,871,069.00	33,753,186.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	22,469,121.00	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,193,000.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	56,108,948.00	27,340,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	100,000.00	6,413,186.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	384,417,800.00	63,900,000.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	334,417,800.00	28,900,000.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	50,000,000.00	35,000,000.00
1340	**Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих**	12,135,800.00	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	12,135,800.00	-
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**1,951,383,355.96**	**483,570,511.89**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,951,383,355.96**	**483,570,511.89**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	1,878,622,878.96	483,570,511.89
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,201,413,303.86	254,779,605.23
210101	Үндсэн цалин	920,497,484.18	192,673,122.24
210102	Нэмэгдэл	95,749,986.40	20,750,240.40
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,346,000.00	-
210104	Урамшуулал	88,023,266.48	2,091,734.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	92,796,566.80	39,264,508.59
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	148,082,784.46	25,172,156.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	103,379,853.46	16,745,719.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,023,356.00	2,493,084.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,857,826.00	1,629,107.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,690,237.00	752,077.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,131,512.00	3,552,169.00

2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	101,238,466.00	109,050,095.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,930,280.00	8,958,860.00
210302	Түлш, халаалт	93,397,715.00	92,249,195.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,910,471.00	7,842,040.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	40,828,962.70	11,376,419.77
210401	Бичиг хэрэг	4,767,565.00	1,138,250.00
210402	Тээвэр, шатахуун	26,891,999.00	9,250,969.77
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,490,800.00	899,200.00
210404	Ном, хэвлэл	160,200.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	236,100.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,053,348.70	88,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	4,228,950.00	-
2105	**Нормативт зардал**	88,330,978.97	22,726,769.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	60,365,494.12	22,508,769.00
210502	Хоол, хүнс	25,597,774.85	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,367,710.00	218,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	3,629,950.00	5,556,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	631,650.00	-
210604	Урсгал засвар	2,998,300.00	5,556,500.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	2,840,031.00	1,634,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,840,031.00	1,634,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	3,145,780.00	5,841,700.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	630,400.00	4,914,400.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,512,400.00	176,800.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	145,300.00	90,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	188,980.00	168,900.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	37,400.00	75,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	293,600.00	293,600.00
210807	Газрын төлбөр	222,100.00	37,300.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	65,600.00	34,600.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	50,000.00	50,800.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	289,112,621.97	47,433,266.89
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,335,764.00	15,283,011.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,785,150.00	400,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	272,991,707.97	31,750,255.89
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	72,760,477.00	-
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	63,635,900.00	-
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	22,400,000.00	-
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	19,249,500.00	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	21,736,400.00	-

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	250,000.00	-
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	9,124,577.00	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,124,577.00	-
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**(35,777,715.72)**	**78,110,445.09**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	61,683,583.62	3,591,519,419.36
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	11,686,869.62	-
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	49,996,714.00	3,591,519,419.36
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	(61,683,583.62)	(3,591,519,419.36)
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**(97,461,299.34)**	**(3,513,408,974.27)**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**1,744,078,268.76**	**501,247,808.98**
11	**ТАТВАРЫН ОРЛОГО**	**34,541,324.76**	**356,228,481.98**
110	**Орлогын албан татвар**	33,229,574.76	355,018,021.98
1100	**Хувь хүний орлогын албан татвар**	33,229,574.76	365,127,006.98
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх		341,274,080.51
110002	Үйл ажиллагааны орлого	5,068,539.00	4,344,860.00
110003	Хөрөнгийн орлого	28,161,035.76	19,402,266.47
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого		105,800.00
1101	**Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт**	-	(10,108,985.00)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт		(10,108,985.00)
113	**Хөрөнгийн албан татвар**	720,000.00	739,500.00
113002	Бууны албан татвар	720,000.00	180,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар		559,500.00
118	**Бусад татвар, төлбөр, хураамж**	591,750.00	470,960.00
1180	**Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж**	480,550.00	470,960.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	480,550.00	466,660.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр		4,300.00
1181	**Газрын төлбөр**	111,200.00	-
118101	Газрын төлбөр	111,200.00	
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**46,269,575.00**	**47,366,141.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	46,269,575.00	47,366,141.00
120003	Торгуулийн орлого	9,874,500.00	18,350,000.00
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	33,624,775.00	25,891,641.00

1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	33,624,775.00	25,891,641.00
120009	Бусад орлого	2,770,300.00	3,124,500.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,663,267,369.00**	**97,653,186.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	1,185,842,700.00	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,185,842,700.00	
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	80,871,069.00	33,753,186.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	22,469,121.00	
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,193,000.00	
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	56,108,948.00	27,340,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	100,000.00	6,413,186.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	384,417,800.00	63,900,000.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	334,417,800.00	28,900,000.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	50,000,000.00	35,000,000.00
1340	**Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих**	12,135,800.00	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	12,135,800.00	
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**1,685,177,860.00**	**497,294,783.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,685,177,860.00**	**497,294,783.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,606,126,383.00**	**466,144,783.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,182,434,356.00	273,739,849.23
210101	Үндсэн цалин	924,723,271.80	205,202,760.23
210102	Нэмэгдэл	91,336,818.40	29,155,734.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,532,000.00	
210104	Урамшуулал	67,853,000.00	4,393,955.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	93,989,265.80	34,987,400.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	158,782,567.00	25,258,556.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	112,497,067.00	17,082,619.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,571,300.00	2,047,784.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,257,100.00	1,607,507.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,314,200.00	536,177.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	23,142,900.00	3,984,469.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	107,087,943.00	109,050,095.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,614,871.00	9,334,700.00
210302	Түлш, халаалт	98,954,122.00	92,249,195.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,518,950.00	7,466,200.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	33,273,605.00	11,376,419.77
210401	Бичиг хэрэг	2,990,300.00	1,001,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	23,165,605.00	8,592,419.77

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,613,400.00	1,694,200.00
210404	Ном, хэвлэл	347,500.00	
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	855,400.00	
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,301,400.00	88,000.00
2105	**Нормативт зардал**	81,013,527.00	23,048,052.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	44,277,947.00	22,786,652.00
210502	Хоол, хүнс	33,846,780.00	
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,888,800.00	261,400.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	19,728,890.00	5,513,100.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	18,105,790.00	
210604	Урсгал засвар	1,623,100.00	5,513,100.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	3,216,231.00	1,634,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,216,231.00	1,634,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	4,626,700.00	5,841,700.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,914,700.00	4,914,400.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,514,600.00	176,800.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	145,300.00	90,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	208,100.00	168,900.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	95,000.00	75,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	293,600.00	293,600.00
210807	Газрын төлбөр	291,400.00	37,300.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	114,000.00	34,600.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	50,000.00	50,800.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	15,962,564.00	10,683,011.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,966,564.00	10,283,011.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,996,000.00	400,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**79,051,477.00**	**31,150,000.00**
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	-	31,150,000.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		31,150,000.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	69,926,900.00	-
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	22,400,000.00	
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	19,249,500.00	
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	21,736,400.00	
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,541,000.00	
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	9,124,577.00	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,124,577.00	
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**58,900,408.76**	**3,953,025.98**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**56,953,214.00**	**1,298,620.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**56,953,214.00**	**1,298,620.00**

2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	56,953,214.00	1,298,620.00
220001	Барилга байгууламж	49,996,714.00	
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	6,956,500.00	1,298,620.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(56,953,214.00)**	**(1,298,620.00)**
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	1,947,194.76	2,654,405.98
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	8,584,891.16	10,532,085.12
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	10,532,085.92	13,186,491.90

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	**2016 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	1,435,847,453.68	1,734,623,044.62	826,312,870.43	3,996,783,368.73
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			105,743,578.09	105,743,578.09
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**1,435,847,453.68**	**1,734,623,044.62**	**932,056,448.52**	4,102,526,946.82
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт		-105,743,578.09		-105,743,578.09
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн			-97,461,299.34	-97,461,299.34
C08	**2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,435,847,453.68**	**1,628,879,466.53**	**834,595,149.18**	3,899,322,069.39
D01	**2017 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**1,435,847,453.68**	**1,628,879,466.53**	**834,595,149.18**	3,899,322,069.39
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-559,253,234.68	-1,331,136,842.19	1,894,651,168.11	4,261,091.24
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**876,594,219.00**	**297,742,624.34**	**2,729,246,317.29**	3,903,583,160.63
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн			-3,513,408,974.27	-3,513,408,974.27
D09	**2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**876,594,219.00**	**297,742,624.34**	**-784,162,656.98**	390,174,186.36

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

	Үзүүлэлт	Тайлант оны

Эдийн засгийн ангилал		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	445,540,900.00	437,254,965.00
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	445,540,900.00	437,254,965.00
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	407,890,900.00	406,104,965.00
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	245,204,300.00	245,204,070.00
210101	Үндсэн цалин	176,707,000.00	176,706,981.00
210102	Нэмэгдэл	29,155,900.00	29,155,734.00
210104	Урамшуулал	4,354,000.00	4,353,955.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	34,987,400.00	34,987,400.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	24,872,500.00	24,872,500.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	16,820,100.00	16,820,100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,016,900.00	2,016,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,582,800.00	1,582,800.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	530,000.00	530,000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,922,700.00	3,922,700.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	110,835,800.00	109,050,095.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,334,700.00	9,334,700.00
210302	Түлш, халаалт	94,034,900.00	92,249,195.00
210303	Цэвэр, бохир ус	7,466,200.00	7,466,200.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	7,066,200.00	7,066,200.00
210401	Бичиг хэрэг	1,001,800.00	1,001,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4,282,200.00	4,282,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,694,200.00	1,694,200.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	88,000.00	88,000.00
2105	**Нормативт зардал**	261,400.00	261,400.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	261,400.00	261,400.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	5,513,100.00	5,513,100.00
210604	Урсгал засвар	5,513,100.00	5,513,100.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	1,634,000.00	1,634,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,634,000.00	1,634,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	1,043,100.00	1,043,100.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	150,400.00	150,400.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	176,800.00	176,800.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	90,300.00	90,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	168,900.00	168,900.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75,000.00	75,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	293,600.00	293,600.00
210807	Газрын төлбөр	37,300.00	37,300.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	50,800.00	50,800.00

2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	11,460,500.00	11,460,500.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	11,060,500.00	11,060,500.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	400,000.00	400,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	37,650,000.00	31,150,000.00
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	37,650,000.00	31,150,000.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	37,650,000.00	31,150,000.00
13	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	445,540,900.00	441,104,965.00
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	441,497,100.00	441,104,965.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	406,497,100.00	406,104,965.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	35,000,000.00	35,000,000.00
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	4,043,800.00	-
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	4,043,800.00	
4	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		2,650,494.00
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		6,500,494.00
6	**ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ**		
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	5.00	5.00
610001	Төсвийн байгууллага	5.00	5.00
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	42.00	19.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	5.00	3.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	36.00	10.00
620004	Гэрээт ажилтан		5.00
63	**СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)**	345.00	315.00
630	**ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД**	220.00	215.00
630001	Төрийн өмчит ЕБС	220.00	215.00
631	**СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА**	125.00	100.00
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	125.00	100.00
65	**ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ**	**42.00**	**19.00**
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	5.00	3.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	36.00	10.00
650010	Гэрээт ажилтан		5.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	1.00	1.00

2.5 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**33,753,186.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**33,753,186.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	33,753,186.00
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	28,535,779.23

210101	Үндсэн цалин	28495779.23
210104	Урамшуулал	40,000.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	386,056.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	262519.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	30884.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	24707.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	6177.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	61769.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	4,310,219.77
210302	Түлш, халаалт	4310219.77
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	521,131.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	521,131.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	33,753,186.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	33,753,186.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	27,340,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	6,413,186.00
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Цагааннуур тосгоны захирагч нь Тосгоны оршин суугчид иргэдийн ажиллаж амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд чиглэсэн эдийн засаг, нийгмийн хөгжил, дэвшилд дэмжлэг үзүүлэх, төсвийн байгууллагуудыг оновчтой бодлого, зохицуулалт, бодит мэдээллээр хангах, төрийн үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай хүргэх, үйл ажиллагаа нь аливаа улс төр, үзэл суртлаас ангид байж, гагцхүү Монгол Улсын хууль тогтоомжийг дээдэлж, иргэдийн эрх ашигт нийцсэн шийдвэр гаргахад оршино гэсэн зорилго дэвшүүлэн ажилласан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Цагааннуур тосгоны Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Шилэн дансны тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Байгууллагын хөтөлбөл зохих нягтлан бодох бүртгэлийг холбогдох заавар журмын дагуу хөтөлж, бараа материалын тайланг гаргаж, цалингийн цэсэд хавсаргах холбогдох тушаал, шийдвэр болон санхүүгийн анхан шатны баримтуудыг зохих журмаар бүрдүүлсэн байна.

Цагааннуур тосгоны Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч 2022 онд шалгалтад хамрагдаагүй тул дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Цагааннуур тосгоны Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Цагааннуур тосгоны захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн А/71 тоот тушаалаар баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг ашигладаг байна.

Тус төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн ба тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Цагааннуур тосгоны Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дугаар тушаалаар баталсан “Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 3,555.2 сая төгрөгөөр буюу 90.1 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	10,532.1	13,186.5	2,554.4
Авлага	16,596.7	0	-16,596.7
Урьдчилж гарсан зардал	0	0	0
Бараа материал	107,248.0	8,623.0	-9,862.5
Үндсэн хөрөнгө	3,811,030.2	368,364.7	-3,442,665.5
Нийт хөрөнгө	**3,945,407.0**	**390,174.2**	**-3,555,232.8**
Өр төлбөр	46,084.9	0	-46,084.9
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	**3,899,322.1**	**390,174.2**	**-3,509,147.9**

Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	**3,945,407.0**	**390,174.2**	**3,555,232.8**

Дээрх хүснэгтээс харахад мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, өр төлбөр, үндсэн хөрөнгийн дансанд нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.

Оны эцэст мөнгөн хөрөнгө 13.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй. Оны эхний 16.5 сая төгрөгийн авлагыг бүрэн барагдуулсан байна.

Бараа материалын данс оны эхэнд 107.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй ба төсвийн хөрөнгөөр нийт 19.5 сая төгрөгийн бараа материал худалдан авч, 5.0 сая төгрөгийн бараа материалыг хандиваар хүлээн авч, 123.1 сая төгрөгийн бараа материалыг үйл ажиллагаандаа зарцуулж, оны эцэст 8.6 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарчээ.

Үндсэн хөрөнгийн данс оны эхэнд 3,811.0 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй ба тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 1.3 сая төгрөгийн хөрөнгийг худалдан авч, 55.4 сая төгрөгийн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсан байна.

Бараа материал, үндсэн хөрөнгийн бууралт нь боловсрол, эрүүл мэндийн салбарын байгууллагуудын бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлсэн бараа материал, үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой байна.

Тайлант хугацааны эхний 46.1 сая төгрөгийн өр төлбөрийг бүрэн барагдуулсан байна.

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 390.2 сая төгрөг болж өмнөх оны үлдэгдлээс 390.2 сая төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Цагааннуур тосгоны төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг дээд шатны төсвийн захирагчид орон нутгийн төсвийн зарлагыг 598.6 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж хүргүүлснээр төсвийг 445.5 сая төгрөгөөр баталсан байн.

Нийт зардлын 410.5 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 35.0 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Цагааннуур тосгоны төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2022 онд гүйцэтгэлээр нийтдээ 445.5 сая төгрөгийн тусламж санхүүжилтийн орлого бүрдүүлснээс орон нутгийн төсвөөс 406.5 сая төгрөгийн, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 35.0 сая төгрөгийн санхүүжилт хүлээн авч, урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих 4.0 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлжээ.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 6.4 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн нь тосгоны төвийн гүний худгийн усны борлуулалтын орлого байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 437.3 сая төгрөг буюу 98.2 хувьтай байгаа нь төвлөрүүлсэн болон дутуу авсан санхүүжилт, тасарсан орлого, мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй холбоотой байна.

Сумын орон нутгийн төсвийн орлогын талаар:

Аймгийн ИТХ-ын 2022 оны “Орон нутгийн төсөв батлах тухай” 51 дугаар тогтоолоор Цагааннуур тосгоны 2022 оны орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөгөөг 411.7 сая төгрөгөөр

баталж, Аймгийн ИТХ-ын хуралдааны “2022 оны төсөвт тодотгол хийх тухай” 2022 оны 93 дүгээр тодотголоор 399.5 сая төгрөгөөр буюу 12.2 сая төгрөгөөр бууруулж баталсан байна.

Сумын ИТХ-ын 2022 оны 41 дүгээр хуралдааны тогтоолоор 2022 орлогын төлөвлөгөөг 399.5 сая төгрөгөөр хэвээр нь баталжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвийн орлогод 377.7 сая төгрөгийн орлого оруулж, төлөвлөгөөг 94.5 хувиар биелүүлж, 21.8 сая төгрөгөөр тасарсан байна.

Хүснэгт №2 Орон нутгийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл *\/сая төгрөг/*

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Өсөлт/+/, бууралт /-/	Дүнд эзлэх хувь
I.Татварын орлого	332.4	336.7	4.3	83.2
II.Татварын бус орлого	67.1	41.0	-26.1	16.8
Нийт дүн	**399.5**	**377.7**	**-21.8**	**100.0**

Орлогын нэр төрлөөр авч үзэхэд цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлого 41.3 сая төгрөгөөр, хүү торгуулийн орлого 9.6 сая төгрөгөөр, малын албаны татвар 0.6 сая төгрөгөөр давж биелэгдсэн нь төлөвлөгөөний биелэлтэд голлон нөлөөлсөн байна.

Хөрөнгө борлуулсны орлого 0.04 сая төгрөгөөр, иргэдийн мөнгөн хадгаламжийн хүүгийн орлогоос суутгасан албан татвар буюу хөрөнгийн орлого 13.8 сая төгрөгөөр, улсын тэмдэгтийн хураамж 1.1 сая төгрөгөөр, бусад нэр заагдаагүй орлогоос 21.9 сая төгрөгөөр, үйл ажиллагааны орлогын албан татвар 16.8 сая төгрөгөөр, бууны албан татвар 1.6 сая төгрөгөөр, газрын төлбөр 9.5 сая төгрөгөөр, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 8.5 сая төгрөгөөр тус тус тасарсан байна.

Орон нутгийн ерөнхий орлогын 910 тоот дансанд оны эхэнд 1.4 сая төгрөгийн, оны эцэст 1.9 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй ба орон нутгийн орлогын 995 тоот дансаар 377.7 сая төгрөгийн татварын орлого төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт №3 Төсвийн байгууллагуудын 2022 оны төсвийн зарлагын гүйцэтгэл:

\/сая төгрөг/

Д/д	Байгууллагын нэр	Батлагдсан төсөв	Гүйцэтгэл	Хэтрэлт, хэмнэлт
1	Захирагчийн алба	221.9	221.9	-
2	Ерөнхий боловсролын сургууль	119.3	117.5	1.8
3	Хүүхдийн цэцэрлэг	39.9	39.9	-
4	Соёлын төв	14.7	14.7	-
5	Эрүүл мэндийн төв	12.0	12.0	-
6	ОНХСан	37.6	31.1	6.5
	Нийт дүн	**445.5**	**437.2**	**8.3**

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Цагааннуур тосгоны Захирагч нь 2022 онд 33.7 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт авсан байна.

Үүнд дээд шатны төсвийн захирагчаас нийт 27.3 сая төгрөг, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон орлогоос 6.4 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт хүлээн авч цалин хөлстэй холбоотой зардалд 28.5 сая, нийгмийн даатгалын шимтгэл 0.4 сая төгрөг, тээвэр шатахууны зардалд 4.3 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 0.5 сая нийт 33.7 сая төгрөгийг зарцуулжээ.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд хуулиар зөвшөөрөгдөөгүй орлого ороогүй байна.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Цагааннуур тосгоны Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2022 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Цагааннуур тосгоны Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, бүртгэл тайлагналтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Х.Еркебулан гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Хуанган нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Цагааннуур тосгоны Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 03 дугаар сарын 06-ны өдрийн 43 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Цагааннуур тосгоны Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зарлагын 483.6 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 7.3 сая төгрөгөөр, тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад “Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль”-ийн хэрэгжилтийг хангаж ажилласан ба алдаа, зөрчил илрээгүй.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Аудитын илрүүлэлт:

Захирагчийн албаны шилэн дансны мэдээллээс шалгах программд орсон мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгав. Төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 5.8 сая төгрөгийн 5 шийдвэр гарсныг шилэн дансанд мэдээлээгүй байна. Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 75% хувь байна.

Бусад төсөвт байгууллагуудын тайлангаар шилэн данстай холбоотой зөрчил дутагдал гараагүй байна

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд алдаа зөрчилтэй асуудал гараагүй байна.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудит хийгдээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар акт, албан шаардлага, зөвлөмж хүргүүлээгүй байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах зүйл байхгүй.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Цагааннуур тосгоны төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлантай холбоотой алдаа зөрчил илрээгүй болно.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 1 төсвийн байгууллага, 1 тусгай сангийн нийт 2 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 1 сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулсан.

Ерөнхий боловсролын сургууль, Хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвд орон нутгийн төсвөөс олгосон тогтмол зардлын санхүүжилтийг нэгтгэлд хамруулсан байна.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 63.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 0.1 сая төгрөгийн акт тогтоон, 5.8 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгуулах албан шаардлага, 57.5 сая төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж өгөгдсөн байна.

Хүснэгт 4: Төсөвт байгууллагуудын алдаа зөрчлийн нэгтгэл /сая төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Цагааннуур Захирагчийн алба	3	63.4			1	0.1	1	5.8	1	57.5
2	ОНХС										
Нийт дүн		**3**	**63.4**			**1**	**0.1**	**1**	**5.8**	**1**	**57.5**

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоогдоогүй.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар албан шаардлага өгөгдөөгүй

5.3 Зөвлөмж

Аудитаар зөвлөмж өгөгдөөгүй

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаа	Тоо	Дүн

										лтны тоо		
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								